

ПРОТОКОЛ № 1

засідання координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Болградській районній державній (військовій) адміністрації

13 березня 2025 року

Форма проведення – змішана (офлайн та онлайн)

Головуючий: Єребакан В. Г. – перший заступник голови (начальника) районної державної (військової) адміністрації, голова Координаційної ради

Присутні: 15 членів Координаційної ради: 8 – онлайн, 7 – офлайн.

Порядок денний

1. Затвердження плану роботи Координаційної ради в 2025 році
2. Про організаційний план заходів з реалізації у 2023-2025 роках Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 312-р)
3. Про заходи, спрямовані на посилення позицій української мови і як наслідок – політика дерусифікації: звіт за 2024 рік та перспективні завдання на 2025 рік. Представлення стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава»

1. СЛУХАЛИ по першому питанню Єребакана В.Г. «План роботи Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Болградській районній державній (військовій) адміністрації на 2025 рік». Він запропонував затвердити наступний план роботи Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Болградській районній державній (військовій) адміністрації на 2025 рік:

II квартал (квітень – червень)

1. Про здійснення інформаційно-просвітницької діяльності у сфері української національної та громадянської ідентичності закладами культури Болградської територіальної громади за результатами I півріччя.
2. Проведення опитування в рамках Стратегії популяризації української мови до 2030 року у Болградському районі у різних прошарках населення.
3. Про національно-патріотичне виховання в закладах освіти Болградської ТГ з результатами I півріччя 2025 року

III квартал (липень – вересень)

1. Про соціальні, медичні та інші публічні послуги для ветеранів/ветеранок та членів їх сімей у територіальних громадах Болградського району.

2. Забезпечення заходів та програм, спрямованих на посилення поваги до ветеранів/ветераном в контексті зміцнення безпекової стійкості держави, популяризації історії боротьби України за незалежність.

IV квартал (жовтень – грудень)

1. Звіт про діяльність Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Болградській районній державній (військовій) адміністрації в 2025 році.
2. Проведення другого опитування в рамках Стратегії популяризації української мови до 2030 року у Болградському районі у різних прошарках населення. Аналіз обох опитувань та підведення підсумків за рік.
3. План роботи Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Болградській районній державній (військовій) адміністрації на 2026 рік.

ВИРІШИЛИ: Затвердити план роботи Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Болградській районній державній (військовій) адміністрації на 2025 рік.

2. СЛУХАЛИ по другому питанню Єребакан В.Г. «Про організаційний план заходів з реалізації у 2023-2025 роках Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 312-р)»

Він доповів, що один із важливих аспектів державної політики України на сьогодні – це питання внутрішнього переміщення осіб, що є важливим елементом підтримки громадян в умовах внутрішніх змін і непередбачених ситуацій. Ми з вами зосередимося на організаційному плані заходів для реалізації Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року. Україна вже тривалий час перебуває в складних умовах, коли питання внутрішнього переміщення людей набуває особливої ваги. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 312-р стало важливим кроком у вирішенні цього питання. В його основі лежить мета – забезпечити внутрішньо переміщених осіб (ВПО) необхідними умовами для стабільного життя, економічної та соціальної інтеграції, а також забезпечення доступу до всіх видів послуг.

Стратегія ставить за мету:

- забезпечення надійного соціального захисту для ВПО;
- створення умов для їх економічної адаптації на нових місцях проживання;
- розвиток системи надання гуманітарної та медичної допомоги;
- покращення доступу до освіти, зокрема для дорослих, та професійної підготовки.

Ці цілі є важливими для того, щоб забезпечити внутрішньо переміщеним особам можливість інтеграції у нове соціальне середовище.

Громади Болградського району на початковому етапі після евакуації надають такі послуги, як: інформування, консультування, представництво інтересів, надання психологічної допомоги. Також надається гуманітарна допомога у вигляді продуктивних та

гігієнічних наборів. Внутрішньо переміщені особи інформуються шляхом інформування через відповідні інформаційні ресурси РДА, територіальних громад (офіційні сайти, веб сторінки в соціальних мережах, Viber групи), на яких постійно проводяться інформаційні кампанії стосовно рішень, які приймаються Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади з питань реалізації прав внутрішньо переміщених осіб. В м. Арциз, м. Болград відкрито консультаційний пункт з безоплатної правової допомоги, послугами якого постійно користуються ВПО. Ці пункти стали важливим ресурсом для внутрішньо переміщених осіб, які отримують юридичну консультацію з питань соціальних виплат, працевлаштування та інших актуальних проблем. Відповідно до Програми соціального захисту населення на 2021-2025 роки «Турбота» Теплицької сільської ради передбачено організація відпочинку, проведення соціальних, благодійних акцій, святкових заходів з нагоди пам'ятних дат та організація екскурсійно-відпочинкових поїздок, придбання квитків на дитячі вистави та інші заходи, які будуть відбуватися на території Теплицької сільської ради для дітей з числа внутрішньо переміщених осіб.

В районі, в кожній громаді створені мобільні бригади (10) та умови надання психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам. РД(В)А залучає для цієї допомоги - Міжнародний Комітет Порятунку – International Rescue Committee (IRC).

Болградською районною державною (військовою) адміністрацією на постійній основі здійснюються заходи із залучення фінансової або технічної допомоги для забезпечення тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. А саме співпраця з благодійною організацією Товариства Червоного Хреста України та Одеським координаційним гуманітарним штабом, БФ «Карітас», БФ «10 квітня» та іншими донорами та благодійними організаціями. Всі громади отримували гуманітарну допомогу у вигляді продуктів харчування, одягу, засобів гігієни від благодійних організацій та закуповують за власні кошти продукти харчування. В рамках програми соціального захисту Болградської територіальної громади на 2024-2026 рік, передбачені витрати на утримання МТП.

В закладах освіти громад району створені умови для отримання освітніх послуг внутрішньо переміщеними особами, проведені інформаційно-роз'яснювальні роботи для дітей і молоді з числа внутрішньо переміщених осіб щодо порядку вступу до закладів освіти, розташованих в інших регіонах України та інших освітніх можливостей для молоді на території підконтрольній Уряду України. В закладах освіти району налічується 229 учнів (внутрішньо переміщені особи). У ДДО 72 дитини з числа ВПО. Учні з числа ВПО забезпечені усім необхідним для навчального процесу, отримують пільги по оплаті за навчання у музичних та художніх закладах.

Внутрішньо переміщені особи на постійній основі залучаються до спортивних заходів, які проводяться на території Болградського району. З початку 2024 року було проведено 56 заходів Всеукраїнського проєкту «Пліч о пліч», де було залучено 98 внутрішньо переміщених осіб з числа учнів шкіл. У рамках соціального проєкту «Активні парки - локації здорової України» залучено 1475 внутрішньо переміщених осіб. На соціальних сторінках групи «Активні парки» щотижня висвітлюються анонси щодо місць проведення занять з фізичною культурою, в яких можуть брати участь усі бажаючі. Проведені спортивні заходи «Біжу за захисника України» в яких взяли участь громадяни та учні з числа ВПО.

Станом на 25.12.2024 року в місцях компактного проживання в районі проживають 70 осіб з числа ВПО. Решта ВПО забезпечені житлом шляхом самоорганізації, більшості з них проживають у родичів або знайомих. Також проводиться облік потреб внутрішньо переміщених осіб з метою отримання житла для тимчасового та постійного проживання.

На початку 2025 року на обліку у Болградському Районному Центрі Зайнятості знаходиться 71 особа, 9 осіб було працевлаштовано, 2 особи пройшли навчання.

Отже, в Болградському районі проводиться достатня робота для реалізації Стратегії державної політики щодо підтримки внутрішньопереміщених осіб та забезпечення їх інтеграції в суспільство.

ВИРІШИЛИ: інформацію взяти до відома та продовжити роботу над реалізацією Стратегії у 2025 році.

3. СЛУХАЛИ по третьому питанню Ведь Т.П. «Про заходи, спрямовані на посилення позицій української мови і як наслідок – політика дерусифікації: звіт за 2024 рік та перспективні завдання на 2025 рік. Представлення стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава»

Вона доповіла, що розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 20.12.2022 № 864/А-2022 затверджено Програму розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Одеській області на 2023-2025 роки.

За ініціативою районної державної (військової) адміністрації розроблено та затверджено Болградською районною радою Програму розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Болградському районі на 2023-2025 роки.

Всі творчі колективи активно впроваджують українську мову в концертних номерах різних видів мистецтв, використовують україномовний контент, а також музику українських композиторів до пісень та хореографічних номерів. Ведення всіх заходів (тематичних концертів, вистав) відбувається виключно українською мовою.

Посадові особи державних органів влади, органів місцевого самоврядування, педагогічні та медичні працівники Болградського району вдосконалюють українську мову за допомогою он-лайн - курсів.

В установах, організаціях та закладах галузі культури, спорту, охорони здоров'я діловодство, службове листування та виконання інших робочих документів (матеріалів) організовано та ведеться виключно державною мовою. Під час здійснення підбору кадрів особлива увага приділяється знанню та вмінню застосовувати українську мову під час виконання службових обов'язків.

Забезпечено виконання вимог законодавства щодо функціонування державної мови під час проведення культурно-масових, туристичних, спортивно-масових, освітніх та молодіжних заходів.

Усі культурно-масові заходи проводяться з дотримання вимог законодавства щодо функціонування державної мови. Оприлюднення і поширення інформації, анонсування заходів, їхнє висвітлення у соціальних мережах, усі презентаційно-рекламні матеріали та продукція здійснюється державною мовою.

У закладах освіти району здійснюється систематичний контроль за дотриманням працівниками вимог законодавства щодо функціонування державної мови.

Учасники освітнього процесу закладів освіти району долучаються до участі в Міжнародних, загальнодержавних та регіональних конкурсах з української мови та літератури, українознавства, іграх, олімпіадах, інтелектуальних змаганнях. Загалом взяли участь у різноманітних конкурсах біля 4000 здобувачів освіти району. В загальнонаціональному конкурсі «Українська мова – мова єднання» взяли участь два учні Арцизької громади. Обидва здобули перемогу.

Заклади загальної середньої, дошкільної, позашкільної освіти та заклади культури проводять культурно-масові заходи національної патріотичної тематики, спрямованих на популяризацію української мови та національної ідентичності, утвердження статусу української мови як державної.

Закладами культури протягом 2024 року було підготовлено та проведено заходи до Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Дня Єднання, Дня Державного Герба України, Дня Героїв Небесної Сотні, Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, річниці повномасштабного вторгнення, Міжнародного дня рідної мови, Дня Державного Прапора України, річниці дня народження Т. Г. Шевченка, Дня перемоги над нацизмом у II Світовій війні, Дня української вишиванки, Дня Конституції, Дня Незалежності України, Дня Української Державності, Дня Гідності та Свободи, Дня захисників та захисниць України, до 1000 днів від початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну.

Створено мовний клуб «Спілкуємося українською» на базі комунального закладу «Арцизька міська публічна бібліотека». Функціонують розмовні клуби в селі Делень Арцизької громади; в селі Криничне Криничненської громади; в селах Мірнопілля, Веселий Кут, Теплиця, Садове Теплицької громади; в місті Болград та селах Болградської громади; в селах Василівка Калчева, Банівка, Каракурт, Голиця Василівської громади. Засідання проводяться від 2-х до 4-х разів на місяць.

Усі заклади освіти району забезпечені підручниками українською мовою. В роботі педпрацівники використовують фахову, періодичну та іншу навчальну літературу тільки українською мовою. В Бородінській громаді придбано україномовної літератури для закладів освіти на суму 3085 грн. Поповнені шкільні бібліотеки підручниками на 95%, науковою на 65% у Василівській громаді. Заклади освіти Павлівської громади забезпечені підручниками, навчальною, пізнавальною та художньою літературою українською мовою на 100 відсотків. Книжковий фонд закладів освіти Бессарабської громади повністю оновлений українськомовними виданнями. За звітний період 2024 календарного року заклади освіти громади отримали за кошти державного бюджету 8020 одиниць україномовних підручників. Долучено 80% бібліотек закладів освіти до «Української цифрової бібліотеки».

Перспективні завдання на 2025 рік щодо посилення позицій української мови можна виділити такі:

- Підтримка освітніх ініціатив для підвищення рівня володіння українською мовою серед учнів та студентів.
- Сприяння створенню україномовного контенту для молоді (місцеві конкурси, фестивалі, краєзнавчі програми).
- Забезпечення україномовного середовища у дитячих садках та позашкільних закладах.
- Підтримка місцевих культурних проєктів та подій, що популяризують українську мову (дні української мови, літературні читання).
- Розвиток краєзнавчих програм українською мовою для збереження місцевої культурної спадщини.
- Проведення просвітницьких кампаній із залученням місцевих лідерів думок для популяризації української мови.
- Забезпечення україномовного документообігу у місцевих органах влади.
- Контроль за виконанням мовного законодавства у сфері публічних послуг, забезпечення обслуговування громадян українською мовою.
- Проведення навчальних заходів для працівників місцевих органів самоврядування з удосконалення української мови.
- Перевірка дотримання мовного законодавства у закладах обслуговування (вивіски, меню, оголошення)
- Підтримка громадських організацій, що працюють над популяризацією української мови.
- Проведення соціальних кампаній для підвищення престижу української мови серед місцевої громади

Ці завдання сприятимуть утвердженню української мови в публічному просторі, підвищенню мовної свідомості та зміцненню національної ідентичності на рівні місцевих громад.

Стратегія популяризації української мови охоплює період до 2030 року, вона спрямована на формування розвинутого і функціонального мовного середовища та культурного простору, у якому житиме та розвиватиметься покоління нинішніх дітей.

Мета Стратегії - утвердження української мови на всій території України в усіх сферах суспільного життя забезпечує єднання українського суспільства та зміцнення його української ідентичності.

- Стратегічна ціль 1 - володіння населенням України та українцями, які проживають за межами України, українською мовою.

- Стратегічна ціль 2 - використання населенням України української мови в усіх сферах суспільного життя.

- Стратегічна ціль 3 - формування цілісного україномовного інформаційно-культурного простору.

Результатом реалізації Стратегії у 2030 році стане формування комфортного та функціонального україномовного середовища на всій території України для всього її населення, підвищення престижу і авторитетності української мови, створення умов для задоволення мовних потреб українців за кордоном.

Очікується досягнення таких результатів:

• українська мова домінує в усіх сферах суспільного життя на всій території України, зокрема у засобах масової інформації;

• частка громадян України, у тому числі дітей, які виключно або переважно використовують українську мову в побуті, за результатами соціологічних опитувань становить не менше 75 відсотків;

• не менше 80 відсотків громадян України називають рідною мовою українську за результатами перепису населення;

• у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів, Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань, державних та комунальних підприємств, установ та організацій забезпечено обов'язкове використання державної мови;

• створено умови для задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами України, зокрема права на навчання українською мовою та її вивчення, реалізації культурно-освітніх та інформаційних потреб.

ВИРІШИЛИ: інформацію взяти до відома.

Голова Координаційної ради

Валерій ЄРЕБАКАН

Секретар Координаційної ради

Тетяна ВЕДЬ